

Östhammar kommuns gemensamma yttrande över utformningsprinciper från Region Uppsala för gång- och cykelvägar samt cykelparkeringar

Region Uppsalas dnr: RUN2018-0025

Bakgrund

Cykelinfrastrukturen är basen för allt cyklande. Dess kvalitet och standard är helt avgörande för att nå Region Uppsalas mål för ökat och säkert cyklande. Vi ser det i länder med höga cykelandelar, exempelvis Nederländerna och Danmark. Där är cykeltrafikens basbehov tillgodosedda i stor omfattning. Cykelvägnäten i dessa länder är väl utbyggt och utbyggnaden fortsätter hela tiden. Detta gäller i såväl städer och som mindre orter samt även mellan orter. Cykelvägarna är väl dimensionerade samt utformade för att cyklingen ska vara funktionell, effektiv och säker. Många gånger prioriteras cykeltrafikens framkomlighet framför biltrafikens, till exempel genom genare dragning av cykelvägen och prioritet i korsningar med motorfordonstrafik.

För att få ett smidigt, smart och säkert regionalt arbetspendlingsnät behöver de regionala cykelstråken ha en likartad utformning. Cyklisten bör mötas av goda trafiklösningar oavsett var i länet de befinner sig, lösningar som är gena och framkomliga vilket är särskilt viktigt eftersom undersökningar visar att cyklister värderar förkortade restider mycket högt. De regionala cykelstråken ska utgöra ett attraktivt och konkurrenskraftigt alternativ, där cykeln på allvar kan konkurrera med andra trafikslag i fråga om framkomlighet, trafiksäkerhet och transportkvalitet. Dessa principer ska förhoppningsvis bidra till att öka denna attraktionskraft.

Det handlar ytterst om att skapa ett attraktivt, säkert och funktionellt system av cykelvägar i länet – att göra det lätt och enkelt att välja cykeln. Cykelvägar ska genom sin utformning konkurrera med motsvarande regionala vägar för biltrafik. Forskning och studier från bland annat Väg- och transportforskningsinstitutet, Myn-digheten för samhällsskydd och beredskap och Folksam visar ett tydligt samband mellan bristfälligt utformad cykelinfrastruktur, dåligt underhåll av densamma och cykelolyckor. Det är därför av stor betydelse att fastställa utformningsprinciper utifrån de regionala cykelvägarnas funktioner.

ÖSTHAMMAR KOMMUNS YTTRANDE

Östhammar kommun lämnar följande synpunkter på underlaget, utifrån respektive rubrik i dokumentet som önskats. De rubriker som *inte* presenterats är där kommunen inte har några synpunkter kring innehållet:

Inledning

Östhammar kommun anser att inledningen är intressant och en bra introduktion till ämnet och vad dokumentet kommer fokusera på. Ett förslag kan vara att tydligt i inledningen hänvisa till att forskningen finns under källförteckningen, vilket kan vara av intresse när kommuner i framtida arbete med cykling kan plocka upp detta dokument och även läsa vidare om forskningen. Utöver det, bör länkarna under *10. Källförteckning* kollas över då en länk inte fungerade att klicka sig vidare till. Det skapar inte en mindre trovärdig källhänvisning, men gör det enklare för kommunerna att ta del av forskningen om allt är direktlänkat. Utöver det har kommunen inget att påpeka

Syfte

Ett tydligt och kort syfte som visar tydligt på syftet med dokumentet. Kommunen anser däremot att det vore önskvärt om det framgick tydligare under syftet hur styrande utformningsförslagen kommer vara för gång- och cykelvägar i Uppsala län och i medfinansierings-sammanhang. Det vore bra om det framgick tydligt i ett tidigt skede om dessa utformningsprinciper kommer påverka om medfinansiering ges eller inte, så kommunerna har möjlighet att revidera sina GC-planer i framtiden för att ha samma utformningsprinciper i sina dokument.

Funktion

Kommunen ställer sig bakom innehållet under rubriken *funktion*, men föreslår att ett ställningstagande presenteras kring turism och ökad cykling sommartid längs mer kustnära områden. Kommunen tror att vissa framtida sträckor inom Östhammar kan användas av fler sommartid än året-runt för att ta sig till arbete eller skola exempelvis. Därför vore det bra att ta ett ställningstagande kring olika stort antal som använder GC-banor beroende på årstid.

Övergångar mellan lokala och regionala cykelnät

Kommunen ställer sig bakom innehållet under rubriken, men föreslår att ett ställningstagande om hur cykelnät och cykelvägar ska knytas samman när det är längre avstånd presenteras. Exempelvis om det är möjligt att knyta samman Skoby/Alunda med Gränby och vidare in mot Uppsala innerstad. Ett tydliggörande av hur långa sträckor som upplevs relevanta att knyta samman, i ett första skede, vore intressant för att kommunen och regionen tillsammans kan arbeta fram längre sträckor om det vore intressant för parterna. Ett exempel på det är om det är av intresse att knyta samman Skoby/Alunda med Uppsala, trots att det är nästan tre mil, eller om det upplevs för långt för att vara intressant på kortare sikt.

Mötesfria vägar

Kommunen ställer sig bakom innehållet under rubriken, men föreslår ett ställningstagande kring hur befintliga mötesfria vägar, där trygga gång- och cykelmöjligheter saknas, ska kunna utredas vidare och prioriteras.

Utformning av cykelstråk, gång- och cykelvägar och cykelfält

Kommunen upplever att Region Uppsala presenterar utformningsprinciper på ett tydligt och lättförståeligt sätt. Uppdelningarna mellan de olika typerna av GC-vägar är tydligt presenterat och håller en bra variation mellan de olika typerna.

Kommunens egna GC-plan har som utformningsprincip att använda standard på *tre meter* med en separation i form av skiljeremsa och kantsten och en beläggning med asfalt. Därför vore det intressant för kommunen att veta Region Uppsala ställning om kommunens GC-plan och Region Uppsalas utformningsprinciper inte matchar med varandra. Finns handlingsutrymme för kommunen att fortsätta följa sina egna uppsatta utformningsprinciper gällande bredden, men ändå kunna ansöka om medfinansiering, eller krävs det en gemensam syn på utformningsprinciper för medfinansiering? Det vore önskvärt att veta för att enklare kunna ta ställning till sina uppsatta utformningsprinciper och om de behöver förändras.

Siktlinjer vore även intressant om Region Uppsala tar ett ställningstagande om, då kommunens egna GC-plan nämner att goda siktlinjer ska eftersträvas. I delen med att skapa trygga passager för cykelpassager så bör därför även siktlinjer åtminstone nämnas. För Östhammar kommuns del vore det även intressant om *7.4 Separation*, presenteras hur en 2+1 väg bör separeras, då väg 288 har smala partier men cyklister som ändå använder gatan. Det vore extra aktuellt att veta om ett ställningstagande om 2+1 vägar och hur GC-banor ska separeras i och med att sista delen av väg 288 ska byggas om mellan Gimo – Hökhuvud där även en GC-bana planeras.

Utformning av cykelparkeringar

Kommunen ställer sig bakom innehållet under rubriken och tycker det är spännande att det pekas ut 25 meter som en mått för hur långt cykelställ bör placeras vid bytespunkter. Det skapar en tydligare vilja för alla parter och en faktisk riktlinje att försöka uppnå. Kommunen önskar däremot att en kategori för ”prioriterad landsbygdshållplats” läggs till. Då belysning vid cykelparkering även är önskvärd på vissa strategiska landsbygdshållplatser, exempelvis ur ett trafiksäkerhets- eller tillgänglighetsperspektiv.

Kombinationsresor med kollektivtrafik

Kommunen ställer sig bakom innehållet under rubriken och tycker det är värdefullt med fokus på hela-resan-perspektivet, speciellt då förutsättningarna i Östhammar är att kommunen har god kollektivtrafik längs väg 288 men mindre utåt landsbygden och runt i tätorter. Därför blir cykeln ett intressant alternativ att arbeta vidare med för Östhammars del för att öka antalet resenärer i kollektivtrafiken. Något som inte behandlas eller hör till detta dokument, men ändå värt att nämna är att busstrafiken behöver synkas med SL-pendeln och SJ-pendeln för att möjliggöra snabba och smidiga byten för mer långväga resenärer och pendlare. Om det är möjligt att ta cykeln till bussen som sedan är synkad att hinna med ett tåg mot Gävle eller Stockholm så kommer Östhammar komma ett steg närmare regionen och möjliggöra för arbetspendling i större utsträckning än idag.

Strategienheten inom Östhammar kommun har i sitt yttrande samordnat kommunens synpunkter med tekniska förvaltningen gällande förslagen om den tekniska utformningen av gång- och cykelvägar, cykelparkeringar samt hur väl den stämmer överens kring vår egen gång- och cykelvägsplan.

Eddie Lundgren
Översiktsplanerare